

KULTURMILJÖ
HALLAND

Långanskogen

Ryggning av stråtak samt återskapande av
mellanvägg

Britt-Marie Lennartsson

**ANTIKVARISK MEDVERKAN VID BIDRAGSBERÄTTIGADE ARBETEN SAMT
ÄNDRING AV BYGGNADSMINNE**

Långanskogen, Ästad 1:17, Sibbarps socken, Varbergs kommun

2013:33

OMSLAGSBILD 2012-32 Långanskogen
FOTO Britt-Marie Lennartsson, Kulturmiljö Halland
TEXT Britt-Marie Lennartsson
DIARIENUMMER 2013-79

Inledning

L ä g e

Torpet Långanskogen ligger i Sibbarps socken i de sydöstra delarna av Varbergs kommun. Torpet ligger avses i skogen ca 1 km från Ästad, vid Byasjöns södra strand.

B e s l u t o c h h a n d l i n g a r

Länsstyrelsen fattade beslut, länsstyrelsens d nr 434-3161-13 enligt 5 § förordningen om bidrag till förvaltning av värdefulla kulturmiljöer att lämna bidrag till ryggning av stråtak, arbeten på skiftesverksvägg och medverkan av antikvarisk expert. I beslutet finns villkor om att arbetena ska ske under medverkan av antikvarisk expert och att mottagarna av bidraget inte motsätter sig en eventuell byggnadsminnesförklaring. Vidare anges att löpande underhåll ska utföras så att det kulturhistoriska värdet inte minskar.

G e n o m f ö r a n d e

Arbetena är utförda av Svenska Kulturhantverk.

A n t i k v a r i s k m e d v e r k a n

Antikvarisk medverkan och besiktning av de utförda arbetena har utförts av Kulturmiljö Halland genom byggnadsantikvarie Britt-Marie Lennartsson. Åtgärderna har dokumenterats före, under arbetets gång och efter renoveringen.

H i s t o r i k o c h b e s k r i v n i n g

Länsstyrelsen i Hallands län förklarade 1991 Långanskogen för byggnadsminne. I motiveringen stod det

bland annat att byggnaden ”synes vara att betrakta som synnerligen märklig genom sitt kulturhistoriska värde”. Den är ovanlig i sitt slag i Halland och har trots omfattande renoveringar bibehållit karaktären av ett enkelt hem med rötter i det gamla bondesamhället. I sina äldsta delar härrör den möjligen från 1700-talets senare del.

Långanskogen utgörs av en torparlänga med snickarbod, ladugård, bostadsdel och lada. Samtliga rum ligger i rad efter varandra och stugan mäter cirka 4 x 26,5 meter. Den är orienterad i N-S riktning med dragning åt NV-SO. Bygganden är huvudsakligen uppförd i skiftesverk och klädd med stående locklistpanel. I den jordgrävda delen finns det stenmurar och taket är klätt med vass.

Långanskogen är byggnadsminne enligt Kulturminneslagen sedan 1991.

Skadebild

Ryggningen på halmtaket var så gott som helt nersliten. Ryggningen är en viktig faktor för att stråtakens livslängd. I snickarboden har en vägg av skiftesverk angripits av svamp. Svampen i väggen har uppstått pga. fukt och vatten runnit ned i huset från den bakomliggande backen. Marken runt husets södra ände, i vilken snickarboden ligger, har nyligen dränerats. Se rapport om Långanskogen 2012-27.

Utförda åtgärder

Ny ryggning har lagts på hela taket. Pollen var i gott skick och har återanvänts.

Mellanväggen mot djurstallet togs ned och har återuppbyggts. En ny syll, nya ständare och bålar i ekvirke som handbilats på ytan för att återskapa det ålderdomliga utseendet. Väggen har sammanfogats med tappar eller handsmidd spik.

Fotonummer

Digitala fotofiler, nr 2012-32, till fotodokumentationen utförd vid den antikvariska medverkan av Fagared 1:15 förvaras hos Kulturmiljö Halland, Bastionsgatan 3 i Halmstad. Fotografierna är tagna av Britt-Marie Lennartsson.

Fotodokumentation

Före restaurering

Ryggningen var så gott som nersliten

Efter restaurering

Ryggningen är återställd.

Mellanväggen i verkstaden är återskapad, byggd i skiftesverksteknik i ekvirke.

En ny ständare fick tillverkas och monteras även vid den bakre ytterväggen, i den äldre bevarade delen av mellanväggen. En snedstötta stadgar upp den äldre delen av väggen på stallsidan. Stöttan är fäst med handsmidd spik. Virket har handbilats för att smälta in i den ålderdomliga miljön

Den nybyggda delen av mellanväggen från stallsidan. Bålarerna är handhuggna för att passas in i gåten.

Tillägg till rapport 2012-27 Innerdelen till luftvärmepumpen är nu monterad i farstun i bostadsdelen.

KULTURMILJÖ
HALLAND

Postadress: Bastionsgatan 3 | 302 43 Halmstad | Tel: 035-19 26 00
E-post: kansli@kulturmiljohalland.se | Hemsida: www.kulturmiljohalland.se